

Prof. zw. dr inż. WŁADYSŁAW KUCZEWSKI

W s p o m n i e n i e

o Prof. zw. dr inż. Władysławie K u c z e w s k i m

Dnia 28 lutego br. zmarł emerytowany profesor zwyczajny, doktor nauk technicznych, dyplomowany inżynier metalurg - Władysław K u c z e w s k i, organizator i pierwszy rektor Politechniki Śląskiej.

Urodzony 27 kwietnia 1887 r. w Bobrujsku, po ukończeniu gimnazjum filologicznego w Wilnie studiował na Wydziale Metalurgicznym Instytutu Politechnicznego w ówczesnym Petersburgu, specjalizując się w zakresie wielkopiecownictwa. Po odbyciu stażu inżynierskiego w jednej z hut rosyjskich przybył do Warszawy, gdzie przebywał do 1915 r. W okresie I wojny światowej wyjechał ponownie do Rosji, gdzie po Rewolucji Październikowej uczestniczył czynnie w reorganizacji hutnictwa rosyjskiego. Po powrocie do Polski, w latach 1921-36 pracował na szeregu stanowiskach kierowniczych w przemyśle hutniczym.

W okresie międzywojennym rozpoczął szeroką działalność naukową i dydaktyczną, publikując równocześnie w czasopismach fachowych szereg oryginalnych prac. W roku 1934 został redaktorem naczelnym miesięcznika naukowo-technicznego "Hutnik", w latach 1936-39 wykładał "Technologię żelaza" w wyższym Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach, pełniąc równocześnie funkcję dziekana Wydziału Przemysłowego tej uczelni. Rozległa praktyka metalurgiczna i twórcze osiągnięcia naukowe sprawiły, że w 1939 r. został mianowany profesorem zwyczajnym i powołany na kierownika Katedry Wielkopiecownictwa w Akademii Górniczej w Krakowie.

Po wybuchu II wojny światowej opuścił Śląsk, wyjeżdżając przez Warszawę i Lwów do Związku Radzieckiego, gdzie brał czynny udział w życiu społecznym i politycznym uchodźstwa polskiego.

Po powrocie do Polski, w 1945 r. pełnił obowiązki rektora Politechniki Warszawskiej do chwili reaktywowania tej uczelni, a następnie z polecenia Ministerstwa Oświaty rozpoczął organizowanie Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W latach 1945-51 był rektorem - organizatorem Politechniki Śląskiej oraz kierownikiem jednej z pierwszych katedr Wydziału Mechanicznego - Katedry Metalurgii. Zwolniony na własną prośbę z pełnienia obowiązków rektora Politechniki Śląskiej już w rok później sprawował funkcję rektora Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Katowicach. W 1954 r. opuścił Górny Śląsk, obejmując Katedrę Metalurgii Żelaza w Politechnice Częstochowskiej, gdzie pracował do chwili przeniesienia na emeryturę we wrześniu 1960 r. W latach 1954-60 był redaktorem naczelnym "Zeszytów Naukowych" Politechniki Częstochowskiej.

Pomimo przejścia na emeryturę, kontynuował prace naukowo-badawcze. Pozostawił bogaty dorobek autorski w postaci kilkudziesięciu publikacji oraz szeregu książek i skryptów akademickich, z których wyróżnić należy przede wszystkim trzypięciotomowe dzieło "Metalurgia Żelaza".

Był nie tylko wybitnym naukowcem, ale także ofiarnym działaczem społecznym i politycznym. Podczas emigracji działał w ZG Związku Patriotów Polskich, po powrocie do kraju pracował w organach centralnych PKWN. W latach 1944-46 był posłem do KRN, od 1947 r. jako członek PPR, a później PZPR, był posłem do Sejmu Ustawodawczego. Był także członkiem Egzekutywy KW PZPR i radnym WRN w Katowicach, a następnie członkiem KM PZPR w Częstochowie. Był także aktywnym działaczem organizacji społecznych - ZNP, TPPR oraz TWP.

W uznaniu całokształtu działalności - naukowej, społecznej i politycznej otrzymał szereg odznaczeń państwowych, - w tym Sztandar Pracy I klasy, Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, dwukrotnie Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal X-lecia Polski Ludowej, Złotą Odznakę "Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego" i Złotą Odznakę XV-lecia Politechniki Śląskiej.

W. Kuczewski był tytanem pracy. Prócz olbrzymiego obciążenia jako rektor-organizator uczelni, jako członek PZPR brał wydatny udział w działaniach KM i KW oraz jako poseł na Sejm Ustawodawczy. Opiekował się młodzieżą

jako gorący jej przyjaciel oraz nauczyciel. Wymagał od studiującej młodzieży bardzo wiele ale też dawał od siebie bardzo dużo. Zainteresowywał studentów problemami i wdrażał do samodzielnej pracy w przemyśle hutniczym, z którym stale utrzymywał bardzo ściśle kontakty. Robotnicy oraz personel kierowniczy pieców i stalowni Huty Bierut znały doskonale swego częstego gościa "rektora Kuczewskiego", który w niejednej trudnej chwili bardzo czynnie i ofiarnie włączał się z pomocą. Dbał także bardzo o wprowadzenie prawdziwie socjalistycznej gospodarki krajowej, oszczędnej, ale przede wszystkim dbającej o dobro pracownika, zwłaszcza fizycznego. Jako naukowiec pozostawił po sobie wiele wartościowych prac mających na celu jak najkorzystniejszą współpracę naukowca z przemysłem. Opiekował się racjonalizatorami włączając się również w opracowywanie zespołowych wynalazków i usprawnień. Był człowiekiem na wskroś nowoczesnym, stając niejednokrotnie bezkompromisowo w obronie swoich poglądów. Był jednak zawsze uczynnym kolegą, pomagając tym, którzy na to zasługiwali.

Niestety długotrwała choroba sercowa coraz to bardziej wyniszczała organizm, tym bardziej, że wymagający w stosunku do siebie lekcewał wskazaniami lekarzy. Zmarł wykonując swoją działalność społeczną nabawiwszy się zapalenia płuc w czasie wizytacji zakładu przemysłowego w zakresie bezpieczeństwa pracy. Społeczeństwo polskie poniosło dużą stratę.

Społeczeństwo akademickie Politechniki Śląskiej zna i pamięta dobrze niezmordowaną i ofiarną pracę Rektora-Organizatora, który umiał dobrać sobie, równie ofiarny jak i On sam, zespół do tak trudnej pracy, ażeby z niczego powstała Uczelnia. To, że Politechnika Śląska jest dziś jedną z najliczniejszych po Warszawskiej, że ma dobre imię w kraju i za granicą a najważniejsze, że działa jak najbardziej korzystnie dla Śląska, a wychowankowie jej cieszą się dobrą opinią i są poszukiwani jako wyróżniający się w pracy przemysłowej i naukowej, to, że kadra naukowa Uczelni pracuje twórczo, przyczyniając się do rozwoju Śląska i kraju - to wszystko wzięło swój początek z pracy Kuczewskiego, którego pamięć zachowa wiecznie nasza Alma Mater.

Gliwice, 12 września 1963 r.

Fryderyk Staub